

Livet bliver skabt af beton

De kvindelige værdier er fremherskende i billedhuggeren Marit Benthe Norheims kæmpeværker skabt i metal og beton.

"Billedkunstneren Marit Benthe Norheim" anmeldt af Steffen Lange, Midtjyllands Avis 16/9-2005

En af de mest interessante og nyskabende billedhuggere herhjemme er dansk-norske Marit Benthe Norheim (f.1960), der trods bopæl i den såkaldte jyske udkant i en lille flække i det yderste Vendsyssel nord for Hjørring er internationalt orienteret og anerkendt som få andre.

Det er nu blevet nemmere at lære Marit Benthe Norheims kunst at kende idet tre forfattere i bogen "Billedkunstneren Marit Benthe Norheim" hver kommer med deres bud og fortolkning af et samlet værk, som siden starten midt i 80'erne fremstår mere og mere selvstændigt og enestående.

Marit Benthe Norheim er ikke til nips. Hun arbejder i beton, og hun arbejder i store dimensioner: Hendes seneste store værk "Menneskestillads" måler eksempelvis 5x5x6 meter, mens "Rottejomfruen" opkaldt efter en skikkelse i Henrik Ibsens drama "Lille Eyolf" bliver syv meter høj. Skulpturen er netop nu under opførelse i Skien i Norge.

Overordnet vil man opleve Marit Benthe Norheims værker som stærke humanistiske manifestationer med et tydeligt budskab om sammenhold, medmenneskelig styrke, tro, etik, moral og ikke mindst kvindelighed. Det hele er gennemsyret af en overordnet skaberglæde og en god portion humor. Som beskuer føler man sig således ikke "tynget" – hverken af emnerne eller de dimensioner, som Marit Benthe Norheim ofte arbejder i.

Ikke mindst det kvindelige element er fremherskende i hendes kunst. Ikke som en aggressiv feminisme, men som en moderlighed båret af den naturlige stolthed over at kunne bære og give liv. I mange af hendes figurer finder man således tegn, symboler og små menneskefigurer anbragt i kvindernes skød og maver.

Rullende engle

Engle har Marit Benthe Norheim også arbejdet med – rullende engle i beton med indbygget lyd. Hendes hær af engle har blandt andet "optrådt" på Trafalgar Square og St. Martin in the Fields i London. En af bogens forfattere, den norske kunsthistoriker Jorunn Veiteberg, ser englene som formidlere af både alvor og humor, højtid og hverdag "blottet for spekulative effekter, og de følger ikke tidens temaer og tendenser"

Denne karakteristisk kan man overføre til Marit Benthe Norheim øvrige skulpturer, der alle kombinerer et meget umiddelbart udtryk med noget dybere, som man som betragter efterhånden kan arbejde sig ind i. Men alle har de det meget åbne væsen, for det er kunst, der kan og skal bruges. I Grønland har hun

eksempelvis skabt en skulptur, som også er en bænk, og den før omtalte "Rottejomfruen" får en rutsjebane inde i sig, som børn kan have glæde af.

Bogen falder i tre dele. Kulturkonsulent og religionshistoriker Thomas Østergaard har interviewet Marit Benthe Norheim og foretaget en rejse samme med hende til en række af hendes skulpturer, som de derefter taler om. Jorunn Veiteberg laver en analyse af en række udvalgte skulpturer, mens rektor for Det Kongelige Danske Kunstakademi gennem 20 år, Else Marie Bukdahl, i sit indlæg "Kunsten og folket" blandt andet beskæftiger sig med kunsten i det offentlige rum. Hun skriver blandt andet: "Billedhuggeren Marit Benthe Norheim er en af de kunstnere, der på forbilledlig og aktuel måde har skabt en perlerække af skulpturværker i det offentlige rum. Hun har på en iøjefaldende og kvalificeret måde formået at skabe skulpturer, der etablerer uventede visuelle dialoger med omgivelserne – både inde og ude. Værkerne er identitetsskabende og giver det sted, hvor de er anbragt, nye betydninger."

Elektronikaffald

Else Marie Bukdahl beskriver også kunstnerens særprægede "ledningsgobelin" der fylder en hel væg på 25 kvadratmeter. Værket tilhører Affaldsvæsnet Vendsyssel og er skabt af elektronikaffald – ledninger, kabler, kontakter, spoler osv. Else Marie Bukdahl, opfatter ledningerne, som symboler på det livgivende, fødsel og genfødsel. Værkets centrale figur er en stor kvinde poetisk anbragt mellem elektriske lys, som svævede hun på en stjernehimmel. "Af affaldsprodukter har Marit Benthe Norheim således skabet et kunstværk, der er ladet med poetiske associationer, og som visualiserer de almengyldige værdier, der bør være en ledetråd i vort liv. Hun har tilført fabriksmiljøet en magi, der pirrer vor trang til at skabe nye sammenhænge i vort liv og fortællinger om det" skriver Else Marie Bukdahl.

Marit Benthe Norheim er som indledningsvis nævnt en international kunstner. Hun er uddannet på Kunstakademiet i Bergen, og Royal Academy of Art i London, og flere kunstmuseer og samlinger i ind – og udland har købt hendes værker. Offentlige udsmykninger og skulpturer finde i England, Danmark, Island, Norge og på Grønland, og man imponeres over flid og produktivitet, når man læser de lister over alt det, der er nået på kun 20 år.

"Billedkunstneren Marit Benthe Norheim" er en god bog med mange smukke illustrationer om en kunstner, der kun sjældent færdes på musernes og galleriernes bonede gulve, men føler sig bedre tilpas iført overalls og termotøj, når hun bakser med jernarmering og cementsække. Ud af dette fødes poetiske skulpturerer båret af stærke kvindelige værdier og en stærk tro – på egne evner, på det deroppe og på, at man kan gøre en forskel. For eller gjorde Marit Benthe Norheim det næppe.